

дало това нѣкогашно село, а сега градъ — Лѣсковецъ. Най-рано, тоя тъменъ за другитѣ българи занаятъ „на градина“ е упражняванъ въ цариградскитѣ бахчи¹⁾. „Лѣсковчанитѣ сж били хора едри, тежки, почти флегматични, но здрави, силни, предприемчиви — съ стоманени мишци и корави длани, сж работили като сжщински германци — бавно и твърдо въ новия пѣтъ на тоя деликатенъ занаятъ и, може да се каже, тѣ сж и първитѣ негови учители въ България.

Въ Цариградъ, обаче, лѣсковскитѣ градинари сж били притѣснявани и обезпокоявани отъ задушливата ржка на турската власть, която присвоявала безплатно най-хубавитѣ имъ произведения и тѣ биватъ принудени да насочатъ другаде енергията си, за да получатъ плода отъ своя положенъ тежъкъ и непосиленъ трудъ отъ ранна пролѣтъ до късна есенъ. Брашовъ е първиятъ градъ извънъ Турция, кждето сж започнали своята организирана работа, спокойни отъ задушливата атмосфера на робството.

По време на възстанията, цѣла Ромѣния е била наводнена съ българи-градинари отъ Лѣсковецъ, които сж услужвали на гладуващитѣ ххшове въ Тюргево, Браила и Букурещъ; нѣкои отъ тия градинари сж постѣпвали въ четитѣ на българскитѣ войводи, но общо, тия градинари сж носили, носятъ и днесъ спекулативния духъ на коравия българинъ и не сж до тамъ погаждали съ патриотизма на емигрантитѣ — хармиитѣ и ххшовеѣ въ Ромѣния. Тази жестока спекулативность е накарала да останатъ много лѣсковски граждани по пияцитѣ въ Ромѣния и да продаватъ „по грошъ зелевия листъ“ на руската войска, която отиваше да освобождава България въ 1877 година“.

Това временно емигриране извънъ Лѣсковецъ на лѣсковскитѣ градинари преди освобождението, става широко движение следъ робството и днесъ добива голѣма опитность, като се наследява и по традиция и става поминѣкъ за една голѣма частъ отъ населението на Лѣсковецъ и изобщо на Горна-Орѣховска околия, откждето, заедно съ Еленска и Търновска околии, емигрирането всѣка година на градинари изъ Европа се изчислява надъ 20,000 души.

Отъ Лѣсковецъ всѣка ранна пролѣтъ сж отпътували съ „газди“ (главатари на градинарскитѣ групи) да дирятъ печалби по широкия божи свѣтъ, срѣдно по 1500 души. Така лѣсковскитѣ градинари проникватъ изъ цѣла срѣдна, източна и югоизточна Европа. Отъ брѣговетѣ на Каспийско море, отъ Батумъ и Тифлисъ до Уралскитѣ планини, въ Сибиръ, даже въ най-отдалеченитѣ кжтове на източна Русия, въ Полша, въ южна Германия, Австрия, Унгария, Чехия, Юго-

1) Вж. Маринъ Ст. Сираковъ — Градинаритѣ отъ Търновско въ странство. В. Търново 1922 год.